

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola s materskou školou, Hlavná 292/82 Viničné
4. Názov projektu	Vzdelaným patrí svet
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010V967
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub č. 3
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	12.11.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Online- Zoom
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Erika Šmátralová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://zsvinicne.edupage.org/text/?text=text/text1&subpage=2

11. Manažérske zhrnutie:

Pedagogický klub č. 3 je zastúpený učiteľmi prvého stupňa (všeobecnovzdelávacie predmety) a učiteľmi druhého stupňa so zameraním na SJL. Pedagogický klub č. 3 má 10 členov: Lucia Guttová, Miriam Hollá, Antónia Koštivalová, Mária Gašparovičová, Katarína Cisariková, Erika Šmátralová, Gabriela Mlčuchová, Barbora Šebová, Božena Štiglicová a Paulína Petrúšková.

Koordinátorom klubu je Erika Šmátralová.

Pedagogický klub sa schádzal v školskom roku 2019/2020 a rovnako v školskom roku 2021/2022. Stretnutia sú zamerané na prerokúvanie aktuálnych otázok vyučovania SJL, na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti. Prítomní členovia klubu sa v rámci spolupráce budú podieľať na výmene skúseností, hľadaniu nových, moderných foriem a metód práce na dosahovanie čo najlepších výchovno-vzdelávacích výsledkov. Ide nám o aktivizujúce metódy, ktoré podporia u žiakov rozvoj čitateľskej gramotnosti na hodinách SJL, ale aj v rámci medzipredmetových vzťahov, nakoľko slovenský jazyk je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, rozvoj jazykovej kultúry, sebarealizácia, tvorivý prístup, aktivizácia.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Úvodné stretnutie bolo venované predstaveniu plánu práce klubu, ktorý vychádza zo ŠVP, ŠkVP, ročných plánov učiteľov, obsahov a cieľov predmetu Slovenský jazyk a literatúra, kde ide najmä o dodržiavanie učebných osnov, štandardov, plnenia ročných plánov a cieľov Štátneho a školského vzdelávacieho programu. Zameriame sa na výmeny pedagogických skúseností, v oblasti rozvíjania čitateľskej a kultúrnej gramotnosti. Za dôležité považujeme:

- rozvíjať záujmy žiakov formou záujmových krúžkov,
- naučiť žiakov učiť sa, uplatňovať základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- rozvíjať jazykovú kultúru,
- na vyučovacom procese posilňovať čitateľskú, matematickú a prírodovednú gramotnosť,
- organizovať súťaže, ktoré budú žiakov motivovať k samostatnému čítaniu. V ostatných vyučovacích predmetoch zaraďovať úlohy s diagramami, grafmi, tabuľkami a pod. – žiadať od žiakov vysvetlenie ich významu,
- pestovať v žiakoch lásku ku knihe a k literatúre, udržiavať tradíciu návštev koncertov, divadelných predstavení, galérií a pod.,
- vo výchovno-vzdelávacom procese uplatňovať tvorivý prístup a využívať variabilné metódy,
- tvorbu didaktických materiálov, kvízov, testov, hier, prezentácií, pracovných listov či zošitov, ktoré by žiakom pomohli učiť sa lepšie, hravejšie a efektívnejšie,

- vo výchove a vzdelávaní sa riadiť didaktickými zásadami – vedeckosti, primeranosti, systematicnosti, dôkladnosti, trvácnosti, spojenia teórie s praxou a pod.,
- pripravovať kultúrne programy pre obec a región.

Špecifickým cieľom pedagogického klubu č.3 je rozvoj čitateľských a komunikačných schopností, ktoré presahujú aspekt technicky zvládnutého čítania textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Pre dosiahnutie cieľa považujeme za nevyhnutné zistiť aktuálnu úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov. Následne definujeme problémy žiakov pri čítaní s porozumením, možné príčiny a navrhнемe metódy zlepšenia, ktoré v praxi overíme.

Zhrnutie priebehu stretnutia:

Programom dnešného zasadnutia pedagogického klubu III (SJL) bolo:

1. *Aktuálne problémy v slovenčine na škole*
2. *Výmena skúseností pri využívaní moderných vyučovacích postupov*
3. *Pokúsiť sa o prepojenosť jednotlivých aktivít z projektu do spoločného záverečného výstupu*

Zasadnutie otvorila vedúca pedagogického klubu č.3 Mgr. Erika Šmátralová a všetkých prítomných privítala a zároveň predstavila. Prítomných oboznámila s činnosťou a zámerom klubu. Pedagogický klub prerokúva aktuálne otázky vyučovacieho predmetu SJL, ktorý spadá do rozvoja čitateľskej gramotnosti. Slúži na výmenu skúseností, hľadanie nových, moderných foriem a metód práce na dosahovanie čo najlepších výchovno-vzdelávacích výsledkov. Plán práce vychádza taktiež zo špecifických pomerov školy, vnútorných potrieb školy, žiakov a pedagogických zamestnancov.

Všetci prítomní sa jednohlasne zhodli, že žiaci mávajú najčastejšie problém pri čítaní s porozumením, nevedia prerozprávať dej prečítaného.

K 1. bodu zasadnutia *Aktuálne problémy v slovenčine na škole* sa prítomní vyjadrili následovne:

PhDr. Katarína Cisariková vidí problém v niektorých zručnostiach žiakov po návrate z distančného vyučovania. Konkrétnie v piatom a šiestom ročníku, kde vyučuje slovenský jazyk, eviduje problémy vo vyhľadávaní dôležitých (klúčových) informácií, tŕažkosti s pochopením zadanej úlohy (najmä ak je úloha zadávaná formou negatívnej otázky, napr. vyhľadaj, čo nepatrí, ktoré tvrdenie je nesprávne). Napriek tomu, že sú žiaci upozornení na zápornú formuláciu otázky, chybovost' je značná. I z tohto dôvodu sa vo zvýšenej miere venuje čítaniu s porozumením a to nielen na hodinách literatúry, ale aj slovenského jazyka. Bc. Mária Gašparovičová DiS. art. momentálne pôsobí ako asistent učiteľa v prvej triede. Spolu s paní učiteľkou sa snaží byť žiakom vždy po blízku, keď to potrebujú. Tým, že sa v prvom ročníku učia žiaci základy, na ktorých sa budú odvíjať ich ďalšie vedomosti, snaží sa klášť veľký dôraz nato, aby nič neostalo na náhode. Veľký problém vidí v prerušení vyučovania z dôvodu karantény, kedy sa deti pripájali na vyučovanie online. Niektoré samostatne a niektoré spolu s rodičmi. Ako sa i sama vyjadrla: „Počas online vyučovania bolo tŕažké si odsledovať žiaka, či správne pri písaní sedí a či má správny úchop pera alebo ceruzky. Preto sa teraz snažím klášť veľký dôraz na tieto dve veci. Veľa krát sa na hodinách stretнем s tým, že keď má dieťa zbytočný kŕč v ruke, automaticky sa po chvíli začne na stoličke mrvíť a stráca pozornosť.“

Mgr. Miriam Hollá tým, že bola s triedou vyše týždňa v karanténe je s učivom v sklze asi 3 týždne. Na zasadnutí pedagogického klubu sa vyjadrla následovne: „Cez online výučbu sa nenaučilo dostatočné množstvo učiva ako je v pláne. Momentálne sa s triedou snažíme dlhšie precvičovať a utvrdzovať druhácke učivo.“ Dbá na správne odpisovanie a prepisovanie textov, viet a precvičuje pravopis v cvičných diktátoch. Snaží sa zdokonaľovať čítanie po prvom ročníku a báda viditeľný posun. S rýchlejšími žiakmi trénuje plynulé čítanie so správnou intonáciou a hlavne s porozumením. Každopádne, kladie dôraz nato, aby všetky deti vedeli o čom čítajú.

Mgr. Antónia Koštivalová venuje dostatok času utvrdzovaniu si učiva z prvého ročníka a postupne nabieha na učivo druhého ročníka. Nakol'ko je taktiež z dôvodu karantény s učivom v sklze približne 3 týždne, adaptácia druhákov trvá dlhšie. Ako už aj sama povedala: „Po prebratí celej abecedy v prvom ročníku, sme potrebovali učivo dlhšie precvičovať a utvrdzovať. Dbám na správne odpisovanie a prepisovanie textu a v cvičných diktátoch trénujeme pravopis.“ V čítaní, sa pri žiakoch sústred'uje nielen na plynulosť, správne vyslovovanie, tempo, intonáciu ale aj na čítanie s porozumením. Mgr. Gabriela Mlčuchová sa na zasadnutí pedagogického klubu vyjadrla: „Nakol'ko problémy pri čítaní výrazne zasahujú do úspešného pochopenia a zvládnutia učiva vo všetkých predmetoch, venujem sa v treťom ročníku intenzívne čítaniu s porozumením.“ Na hodinách sa snaží sa rozvíjať splývavé, plynulé čítanie. Medzi najčastejšie chyby, ktoré sa snaží odstraňovať pri čítaní patrí: zdvojené čítanie, opakovanie slov, vynechávanie alebo naopak pridávanie hlások.

Mgr. Erika Šmátralová sa počas vyučovacích hodín SJL stretáva s problémom najmä pri čítaní. Žiaci nečítajú plynulo. Domnieva sa, že to vyplýva z predošlého obdobia dištančného

vyučovania v ich prvom ročníku, ktorý je najdôležitejší pre spoznávanie písmen a následné spájanie ich do slabík – čítanie.

Mgr. Paulína Petrušková je na našej škole učiteľkou v prvom ročníku. Najväčším problémom, ktorý ona vidí je prerušenie vyučovania z dôvodu karantény, kedy je celý vyučovací proces presunutý do online sveta. Prváci sa len učia základy, písmenká a ich tvary. Ako sama povedala: „Rodič nemusí vedieť správne im dané učivo vysvetliť a ukázať.“ Preto mala nielen online hodiny so žiakmi, ale aj s rodičmi. Nielen pre ňu, ale aj pre dieťa samotné bolo dôležité, aby sa rodič zúčastňoval online vyučovaní.

Mgr. Barbora Šebová na hodinách Slovenského jazyka a literatúry venuje oveľa viac času precvičovaniu pravopisu formou doplňovačiek, interaktívnych doplňovačiek, súťaží a viac sa venuje nielen hlasnému, ale aj tichému čítaniu. Všíma si, že po dlhom období dištančného vzdelávania počas predchádzajúcich dvoch školských rokov a po opakovanej dištančnom vzdelávaní počas karantén sa nám do školy vracajú deti, ktoré si zvykli oveľa menej čítať akýkoľvek druh literatúry, a stratili pravopisné návyky bežné pre ich ročník. Žiaci majú problém identifikovať najdôležitejšie informácie vo vecných textoch, pri slovných úlohach si nevedia informácie roztriediť a zhoršilo sa aj ich hlasné čítanie umeleckého textu. Zle využívajú prozodické vlastnosti reči, čo spôsobuje ďalšie neporozumenie textu.

K 2. bodu zasadnutia *Výmena skúseností pri využívaní moderných vyučovacích postupov* sa prítomní vyjadrili nasledovne:

PhDr. Katarína Cisariková na vyučovacích hodinách využíva viacero moderných vyučovacích stratégí pre čítanie s porozumením. Je to napr. metóda 3-2-1 (žiak vyhodnocuje v krococh 3 dôležité informácie. 2 informácie, ktoré ho zaujali a 1 informáciu, na ktorú nenašiel v teste odpoved'). Ďalšou metódou, ktorá sa jej osvedčila je metóda KWL (K-informácia, ktorú viem; W-informácia, ktorú sa chcem naučiť; L-informácia, ktorú som sa naučil). V literatúre pri téme pieseň a báseň trénuje spolu so žiakmi nácvik recitácie so správnou artikuláciou a používaním prozodických vlastností reči. Problém sa vyskytuje v príliš rýchлом tempe, nesprávnom použití fyziologickej a významovej pauzy, ako aj v melódii vety.

Bc. Mária Gašparovičová DiS. art. sa snaží na hodinách dramatického krúžku, ktorý na škole vede prepájať učivo, ktoré sa žiaci učia na vyučovacích hodinách do hravej formy. Snaží sa texty z čítania spolu so žiakmi dramatizovať. Spoločným hľadaním a rozprávaním sa zistíujú o čom daný text je, kto sú hlavné a vedľajšie postavy tohto textu, ako by mohol daný text pokračovať a čo by mohli do neho vložiť, prípadne dať z neho von. Pre žiakov je to veľký prostriedok pre rozširovanie ich fantázie, predstavivosti a najmä slovnej zásoby. Ako už vyššie spomínaná pani asistentka dodala: „Takáto forma prezentácie žiaka ukazuje predovšetkým na jeho individuálnu originalitu.“

Mgr. Miriam Hollá sa snaží do vyučovacieho procesu zavádzat čítanie rôznych textov. Sú to texty tlačené, písané, detské, texty s kreslenými obrázkami ale aj komiksy. Vede žiakov k prerozprávaniu textu vlastnými slovami a niekedy aj pomocou obrázkov. Deti sa učia tie najhlavnejšie pojmy ako je autor, ilustrácia, spisovateľ, rozprávka. Vždy jeden deň v týždni (streda), má s deťmi zaužívané čítanie z knihy na pokračovanie. S očakávaním, čo sa udeje sa deti automaticky tešia na daný deň, ktorý je znova o týždeň. Hravou formou vymýšľajú

nielen na hodinách, ale aj mimo nich rôzne básničky, ale aj krátke rozprávky. Mgr. Antónia Koštivalová radí medzi moderné metódy, ktoré používa napr. zavádzanie rôznych textov do čítania. Sú to detské texty, tie ktoré písali ich rovesníci, texty s kreslenými obrázkami, komiksy. Majú tlačený i písaný text. Veľa krát sa spoločne snažia rozprávať príbeh pomocou obrázkov, ktoré si budú sami vytvoria alebo prinesú. Deti si veľa krát nosia svoje vlastné knihy, z ktorých úryvku čítajú pred svojimi spolužiakmi. V jeden deň v týždni číta deťom knihu na pokračovanie. Po prečítaní nejakého úryvku z knihy sa spoločne rozprávajú, ako by sa mohol daný príbeh vyvíjať. Potom sa k nemu vrátia a rozprávajú sa, či to bolo podľa ich predstáv.

Mgr. Gabriela Mlčuchová počas priebehu vyučovacieho procesu v jej triede báda, že najväčším problémom, hlavne pri čítaní dlhších textov sa javí častá existencia slov, ktorým deti nerozumejú, nechápu ich význam a majú aj problém ich plynule prečítať a pochopiť. Prichádza k častému zastaveniu a spomaleniu plynulého čítania. Žiak sa fixuje na toto slovo čo má za následok akési „vykoľajenie“ z čítania. Preto si spolu so žiakmi zvyknú pred novým textom najprv na tabuľu pripraviť čo najviac slov, pri ktorých je predpoklad, že žiaci s nimi budú mať problém a nepochopia ich význam. Následne si nacvičia ich čítanie a spoločne vysvetlia ich význam. Takto nový text žiaci prečítajú oveľa plynulejšie. Taktiež lepšie chápú súvislosti a môžu sa viac sústrediť na techniku čítania (intonácia, dramatizácia, zážitkové čítanie). Sama pani učiteľka zhodnotila svoju metódu týmito slovami: „Zistila som, že prejav žiakov v triede pri čítaní je sebavedomejší, viac si veria a častejšie tak zažívajú pocit úspechu. Mnohí, ktorí čítali potichu teraz čítajú výraznejšie hlasnejšie.“

Mgr. Paulína Petrušková k bodu 2 povedala: „Kedže prváci v tomto období ešte čítajú nevedia, ja ako učiteľ spolu s rodičmi sme sprostredkovateľmi písaného slova. Čítanie pre prvákov je nevyhnutným predpokladom pre efektívne učenie sa. Častou formou vzdelávania v našej triede je práve čítanie rozprávok, príbehov a jednoduchých textov.“ Je to pre žiakov veľký prostriedok na rozvoj predstavivosti, fantázie a zároveň rozširuje ich slovnú zásobu. Po dočítaní textu si spoločne daný text rozoberú, aby sa uistila či žiaci dávali pozor a ako porozumeli prečítanému textu. Vyššie spomínaná pani učiteľka ďalej dodáva: „Prečítaný text sa dá veľmi dobre využiť pri dramatizácii a ilustrácií, pri čom sa ukazuje individuálna originalita každého jedného žiaka.“

Mgr. Barbora Šebová ako už hovorila na stretnutí klubu predchádzajúci mesiac, počas tohto školského roka nebude využívať mnoho moderných postupov/prístupov, ale sa skôr vráti k tým starým a osvedčeným. Na hodinách sa sústredí predovšetkým na zlepšovanie vyššie spomínaných javov, ktoré uvádza v bode 1. Častejšie opravuje žiakov pri hlasnom čítaní, častejšie prerušuje hlasné čítanie, aby si spoločne zreprodukovali prečítanú časť, aby si ozrejmili motiváciu hlavných postáv. Na hodinách pridáva doplnkové vecné texty, v ktorých sa snažia triediť dôležité a menej dôležité informácie, vysvetlenia a prepojenia faktov, hľadať klúčové slová v slovníkoch (SSJ, KSSJ, SCS) hľadať vysvetlenie neznámych slov.

Mgr. Lucia Guttová sa vždy v pondelok venuje rannému kruhu so žiakmi 1. ročníka. Žiaci počas neho rozprávajú, čo zaujímavé zažili počas víkendu. Pred víkendom v piatok jeden žiak dostane víkendový denník, kde nakreslí čo pekné počas víkendu zažil. V triede si zhотовujú denník zážitkov. Raz v týždni si v kruhu s deťmi čítajú slovenské ľudové rozprávky. Úlohou detí je po prečítaní prerozprávať rozprávku svojimi slovami. Čo sa im na

rozprávke páčilo a čo nie. Vymyslieť si svoj záver rozprávky. Úplne na koniec deti nakreslia na výkres príbeh rozprávky. Na záver im vznikne krásne dlhá obrázková rozprávka.

V 3. bode sa členovia špecifikovať najčastejšie chyby pri čítaní s porozumením. Zhadli sa, že problémom je plynulosť a následné pochopenie textu, práca s textom. Aj napriek tomu, že žiaci na prvom stupni prečítajú text technicky správne, chýba im porozumenie prečítaného a často nevedia odpovedať na otázky k textu.

Špecifickým cieľom pedagogického klubu č. 3 je navrhnúť a odskúšať v praxi nami navrhované metódy pre lepšie porozumenie prečítaného textu a zefektívniť prácu učiteľov na čítanie/literatúre.

13. Závery a odporúčania:

Rozvoj čitateľskej gramotnosti považujeme za veľmi dôležitý na hodinách SJL, ale aj v rámci medzipredmetových vzťahov, nakoľko slovenský jazyk je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie.

V súčasnosti monitorujeme a diskutujeme na triednických hodinách o tom, čo by sa žiakom páčilo na spestrenie, zlepšenie vzdelávania. Majú priestor na názor, vyjadriť sa.

Vypracoval	Bc. Mária Gašparovičová DiS. art.
Dátum	12.11.2021
Podpis	<i>(Bc. Mária Gašparovičová) DiS. art.</i>
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ľudmila Šmátralová
Dátum	15.11.2021
Podpis	<i>Mgr. Ľ. Šmátralová</i>

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu – z dôvodu aktuálnej epidemiologickej situácie sa stretnutie uskutočnilo online. PrintScreen zo zasadnutia je dolu v prílohe.

*Prezidentka: Mgr. Lucia Chrapková / Základná škola
s materskou školou
Hlavná 292/82, Viničné*

